

54 czasowniki na „er-”, które zdecydowanie warto znać

**Część trzecia:
trzecia osiemnastka**

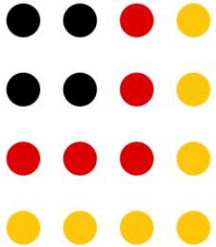

Kontynuujemy temat czasowników rozpoczynających się przedrostkiem **er-**.

Oto spis ostatniej osiemnastki:

ersetzen	zastępować	ersetzte	hat ersetzt
ersticken	udusić się	erstickte	hat erstickt
erstrecken (sich)	rozciągać się	erstreckte sich	hat sich erstreckt
ertappen	przyłapać kogoś na czymś	ertappte	hat ertappt
ertragen	znosić, godzić się	ertrug	hat ertragen
ertrinken	utopić się	ertrank	ist ertrunken
erwachen	budzić się	erwachte	ist erwacht
erwägen	rozważać	erwog	hat erwogen
erwähnen	wspominać, napomykać	erwähnte	hat erwähnt
erwärmen	podgrzewać	erwärmte	hat erwärmt
erwarten	oczekiwać	erwartete	hat erwartet
erwecken	wzbudzać	erweckte	hat erweckt
erweitern	rozszerzać	erweiterte	hat erweitert
erwidern	odrzec, odwzajemniać	erwiderte	hat erwidert
erzählen	opowiadać	erzählte	hat erzählt
erzeugen	wytwarzać	erzeugte	hat erzeugt
erziehen	wychowywać	erzog	hat erzogen
erzwingen	wymuszać	erzwang	hat erzwungen

Przykładowe zdania z każdym czasownikiem:

Im Oktober ersetzt man die Sommer- durch Winterreifen.

W październiku zastępuje się letnie opony zimowymi.

Sie erstickte fast vor Lachen.

Ona prawie się udusiła ze śmiechu.

Der Regenwald hat sich über 52.000 km² erstreckt.

Las deszczowy rozciągał się na 52000 km².

Hat man den Dieb auf frischer Tat ertappt?

Czy przyłapano sprawcę na gorącym uczynku?

Tapfer ertrug Max die Schmerzen.

Max dzielnie znosił bóle.

Letztes Jahr sind 3000 Menschen im Mittelmeer ertrunken.

W zeszłym roku w Morzu Śródziemnym utonęło 3000 ludzi.

Dornröschen erwachte aus dem Jahrhunderten langem Schlaf.

Śpiąca Królewna obudziła się z wielowiekowego snu.

Vor der Entscheidung erwägt man das Für und Wider.

Przed decyzją rozważa się za i przeciw.

Wie zuvor erwähnt, ist der Himmel blau.

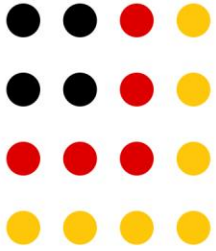
Jak wspomniano wcześniej, niebo jest niebieskie.

Ihr Anblick erwärmte sein Herz.

Jej widok ogrzało jego serce.

Sabrina hat Post vom Arbeitsamt erwartet.

Sabrina oczekiwała listu z urzędu pracy.

Sie erwecken den Anschein als wären Sie neu hier.

Sprawia Pan/-i wrażenie, jakby był/-a Pan/-i tu- nowy/-a.

Durch den Schock hat sie erweiterte* Pupillen.

Przez szok ona ma rozszerzone źrenice.

Leon erwiderte Sarahs Kuss.

Leon odwzajemnił pocałunek Sary.

Habe ich dir schon von meinem Umzug erzählt?

Opowiadałam/-em ci już o mojej przeprowadzce?

Reibung erzeugt Wärme.

Tarcie wytwarza ciepło.

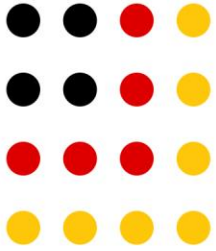
Meine Oma hat uns zu freundlichen Menschen erzogen.

Moja babcia wychowała nas na przyjacielskich ludzi.

Gregor musste sein Lächeln sehr erzwingen.

Gregor musiał się bardzo zmusić do uśmiechu.

* Forma **erweiterte** to użycie imiesłowu, czyli tej trzeciej formy czasownika służącej najczęściej do tworzenia czasu Perfekt, w funkcji przymiotnika (jakie? rozszerzone). Podobnie było też z czasownikiem **erschrecken** w drugiej części, pamiętacie?

Czasownik nr 55, czyli bonus 😊

Spójrzmy jeszcze na 55 czasownik z przedrostkiem **er-**, a mianowicie:

erfahren – erfuhr – hat erfahren

czyli: doświadczać, również: dowiedzieć się oraz „zdobywać jeżdżąc”.

To bardzo często używane słowo i jedno z moich osobiście ulubionych, bo bardzo trafia do mnie „historia” z nim związana, czyli pochodzenie (fachowo mówiąc: etymologia).

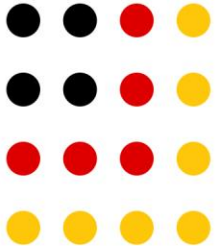
Pewnie już na pierwszy rzut oka widzicie (a przynajmniej mam taką nadzieję), że w tym słowie schowany jest popularny czasownik **fahren** – jeździć. Cóż jednak jeżdżenie ma wspólnego z doświadczeniem? Bardzo dużo! W dawnych czasach, gdy ktoś dużo podróżował, to miał znacznie szersze horyzonty niż ten, kto nie ruszał się nigdzie ze swojego miejsca zamieszkania. Tacy podróżnicy byli właśnie **erfahren*** – dużo zjeździli i stąd widzieli i wiedzieli więcej niż inni.

Stąd wziął się również rzeczownik:

die Erfahrung, die Erfahrungen - doświadczenie

W języku polskim „doświadczenie” nawiązuje do bycia świadkiem czegoś. A skoro się było świadkiem, czyli dużo się widziało, to jest się doświadczonym.

* Tutaj mam na myśli znowu trzecią formę **erfahren**, czyli imiesłów. Mówimy np. **Ich bin erfahren.** – Jestem doświadczona/-y.

A teraz Twoje zadania po kolei:

Utrwal sobie fonetycznie (ze słuchu) tych 18 ważnych czasowników. Posłuchaj kilka(naście?) razy nagrań i powtórz wszystkie formy za lektorką. Do tego materiału dostajesz dodatkowo nagranie słów z tabeli w formacie mp3.

Napisz sobie te czasowniki na niewielkich karteczkach (z jednej strony tłumaczenie polskie, z drugiej wszystkie trzy formy niemieckie) i przećwicz je tyle razy, aż zrobisz to bezbłędnie w obie strony.

Posłuchaj przykładowych zdań i też powtórz je na głos za lektorką. Wszystkie przykładowe zdania są w drugim załączonym pliku mp3.

Sprawdź swoją wymowę na smartfonie w bezpłatnej aplikacji „Tłumacz Google”. Powtórz na głos przykładowe zdania używając mikrofonu. Zrób to tyle razy, aż niemiecki zapis na smartfonie będzie bezbłędny.

Wiadomo, nie jest możliwe nauczenie się wszystkiego naraz, dlatego podchodzimy do tematu stopniowo. To już trzeci i ostatni materiał z tej serii. Korzystaj i aktywnie rozszerzaj swój zasób ważnych niemieckich słówek.

Pozdrawiam serdecznie

Agnieszka Drummer